Eeva Primmer, tutkimusjohtaja

15.11.2022

SYKE/2022/2153-1

Eduskunnan talousvaliokunta

Viite: Lausuntopyyntö 3.11.2022

Asiantuntijalausuntopyyntö, HE 211/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksesta vuosina 2024–2030

Suomen ympäristökeskuksen kirjallinen asiantuntijalausunto

SYKE kiittää mahdollisuudesta lausua talousvaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksesta. SYKE on ympäristöministeriön alainen ympäristöalan tutkimus- ja kehittämiskeskus, joka mahdollistaa tutkimuksella kestävämpää yhteiskuntaa. SYKEllä on myös maa- ja metsätalousministeriötä palvelevia tehtäviä.

SYKE pitää valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoitusta koskevaa lakiesitystä tärkeänä ja kannatettavana. Ehdotetulla lailla pyritään varmistamaan heikentyneen TKI-rahoituksen kääntyminen nousu-uralle sekä pitkäjänteisyyden ja ennustettavuuden paraneminen, jotta Suomi vahvana ja kestävänä tietoyhteiskuntana olisi jatkossa resilientti ja kilpailukykyinen.

Lakiesitys tunnistaa TKI-kentän toimijat ja laajasti eri ministeriöiden kautta kanavoitavan rahoituksen, mikä on hyvä lähtökohta. Lisärahoituksen kohdentamisen tueksi SYKE esittää, että ministeriöiden alaisten tutkimuslaitosten sekä yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen roolit suomalaisessa TKI-kentässä kuvattaisiin tarkemmin.

SYKE pitää tärkeänä, että Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen sekä suunnitelmallisuuden lisääminen mahdollistaa ministeriöiden alaisten tutkimuslaitosten keskeisten vahvuuksien säilyminen jatkossa. Tutkimuslaitokset tukevat valtioneuvostoa ja suomalaista hallintoa sekä EU-yhteistyötä kustannustehokkaasti ja ennustettavasti. Ne takaavat ja kunnianhimoisen pitkäjänteisten seurantojen hyödyntämisen hallinnonalojen päätöksenteon ja asiakaskunnan käyttöön. Tutkimus- ja innovaatiotoiminnassaan ne toimivat käytännön sovellusten rajapinnassa ja tiiviissä yhteistyössä yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa. Lisäksi tutkimuslaitokset toimivat kukin oman hallinnonalansa kansainvälisen ennakoinnin avaintoimijoina ja pystyvät ketterästi vastaamaan nouseviin ja akuutteihinkin yhteiskunnallisiin kysymyksiin.

Lisäksi SYKE esittää, että esitykseen tuodaan esityksessä nyt kuvattua laajempi kestävyyden ja yhteiskunnallisen resilienssin tavoite. Kilpailukyvyn ja taloudellisen kestävyyden sekä turvallisuuden ja onnellisuuden tavoittelun mahdollistamisen pohjana toimivat puhdas ja monimuotoinen ympäristö sekä oikeudenmukainen yhteiskunta, jossa tietopohjaa hyödynnetään yhteisten tavoitteiden edistämiseen. Luontokadon ohella ilmastonmuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen muodostaa aikamme keskisimmän resilienssihaasteen, johon vastaaminen tarvitsee tutkimus- ja innovaatiotoimintaa.

Lausunnon on laatinut tutkimusjohtaja Eeva Primmer ja sen laatimiseen on osallistunut ryhmäpäällikkö Riikka Paloniemi.

Suomen ympäristökeskus SYKE | Finlands miljöcentral | Finnish Environment Institute

Latokartanonkaari 11 | 00790 Helsinki | FINLAND
+358 295 251 000 | mailto: kirjaamo.syke@syke.fi | Y-tunnus 0996189-5
www.syke.fi